

Terwijl mevr. RINKES de behandeling met melk- en eiwitinspuitingen verwerpt wegens de gevaren der anaphylaxie, en de berichten in de literatuur over behandeling met autovaccins haar onbevredigd laten, zijn die omtrent de behandeling met heterovaccins van dien aard, dat zij zich een eigen oordeel wenschte te vormen: eenige gevallen, behandeld met inspuitingen van typhusvaccins, schonken haar de overtuiging, dat hiermee de werking der van ouds gebruikelijke middelen wel ondersteund kan worden; deze laatste evenwel blijven vooralsnog ons plechtanker.

G. J. SCHOUTE.

Bestrijding der Geslachtsziekten. Uitgegeven door den Centralen Gezondheidsraad met machtiging van den minister van arbeid, 1919. Verkrijgbaar bij de firma J. VAN DRUTEN te Utrecht en bij den boekhandel. Prijs f 1.25.

In 1913 werd op voorstel van den toenmaligen voorzitter van den centralen gezondheidsraad een commissie uit dit college ingesteld om den raad voor te lichten in zake de verspreiding van besmettelijke geslachtsziekten en de middelen ter bestrijding. De commissie bestond, behalve den genoemden voorzitter dr. W. P. RUYSCHE, uit de heeren mr. D. P. D. FABIUS, F. R. 'S JACOB, jhr. mr. A. J. RETHAAN MACARÉ, A. D. J. QUANJER en dr. N. P. VAN SPANJE, in 1916 uitgebreid met de heeren dr. J. W. JENNY WEIJERMAN en dr. TH. G. DEN HOUTER. Deze commissie heeft nu enkele maanden geleden de uitkomsten van haar onderzoek aan den raad doen toekomen, en een afdruk daarvan aan den minister van arbeid aangeboden, met wiens machtiging het vervolgens is uitgegeven. Het rapport bestaat uit een meerderheidsrapport met bijlage, en een minderheidsnota met aanvullende mededeeling van den heer DEN HOUTER.

Het rapport werd uitvoerig in den Centralen Gezondheidsraad besproken en deze heeft zich met de algemeene strekking daarvan vereenigd. Met enkele onderdeelen kon de raad zich echter niet vereenigen, welke punten besproken worden in een brief van den raad aan den minister.

Aan het meerderheidsrapport gaat een inleiding vooraf over de beteekenis der geslachtsziekten in het algemeen, waarna onder verschillende hoofdstukken de haarden van besmetting, de wegen van besmetting, en de statistiek der geslachtsziekten worden behandeld, waarna de commissie haar opvattingen in een twaalftal slotsommen samenvat. De strekking dezer slotsommen is in het kort als volgt: Het is de plicht der overheid de bestrijding der geslachtsziekten met kracht ter hand te nemen. Die bestrijding moet zoowel op het uitroeien van haarden als op het afsluiten van de wegen van besmetting gericht zijn. Beschikbaarstelling van goede en tijdige geneeskundige hulp voor iederen geslachtszieke moet daartoe bevorderd en de kwakzalverij bestreden worden. Verder worden voorlichting en waarschuwing van de bevolking, strafbepalingen voor bepaalde feiten, en actieve bestrijding van de ontucht door verschillende aangegeven maatregelen wenschelijk

geacht. Op uitbreiding van het universitair onderwijs van dit deel der geneeskundige wetenschap en op verbetering van de geneeskundige verzorging van bepaalde groepen (leger, marine, gevangenen, armen) wordt aangedrongen. Ook bij de arbeidersziekteverzekering dient dit vraagstuk in het oog te worden gehouden. Bovendien wordt aangedrongen op een afzonderlijke wet, waarbij verschillende verplichtingen aan de gemeenten en de artsen worden opgelegd, strafbepalingen tegen bepaalde personen wegens op dit gebied begane overtredingen worden vastgesteld en steun aan het particulier initiatief voor doelmatige bestrijding van geslachtsziekten wordt geschonken. Ook het totstandbrengen van een betrouwbare statistiek ter contrôle van den omvang van het kwaad en de uitkomsten van de toegepaste bestrijdingsmaatregelen wordt aanbevolen.

Ten slotte verklaart de commissie geen voldoende gronden te vinden, om tot het verstrekken van kostelooze geneeskundige hulp van overheidswege aan iederen geslachtszieke, die zich daarvoor aanmeldt, te raden en acht zij om verschillende aangegeven redenen een stelsel van gedwongen behandeling voorloopig niet wenschelijk.

De heer DEN HOUTER, die blijkbaar op eenige punten sterker voor dwangmaatregelen voelt dan de overige leden der commissie, vraagt voor de uiteenzetting van zijn standpunt in de minderheidsnota de aandacht.

M. S. GUTTELING.

Het Alcoholvraagstuk, door dr. H. BURINGH BOEKHOUDT. Derde druk. Voor den volksbond tegen drankmisbruik uitgegeven door de firma L. E. BOSCH & ZONN te Utrecht. 1919.

Dit boek, waarvan de eerste druk in den jaargang 1904 door den toenmaligen eersten redacteur, prof. STRAUB, werd aangekondigd, heeft reeds een geschiedenis achter den rug. Toen bij Koninklijk besluit van 14 April 1899 het onderwijs in het alcoholvraagstuk aan 's rijks kweekscholen voor onderwijzers en onderwijzeressen en op de normaallessen was ingevoerd, deed zich al spoedig het gebrek aan een handleiding bij dat onderwijs gevoelen. De Volksbond tegen drankmisbruik, wiens werk het voor een groot deel was, dat het bedoelde onderwijs vóór de a.s. onderwijzers ingevoerd werd, schreef in 1899 een prijsvraag uit, maar geen der drie ingekomen antwoorden kwam voor bekroning in aanmerking. Een hernieuwde uitschrijving in 1902, waarop negen antwoorden inkwamen, had beter gevolg. Het antwoord van dr. H. BURINGH BOEKHOUDT, destijds te Davos-Platz, werd met de gouden medaille bekroond. Het werk was echter niet geheel voltooid, ten gevolge van ongesteldheid van den schrijver; dr. A. J. VAN DER WEYDE te Utrecht werd toen bereid gevonden, de toen ontbrekende hoofdstukken VIII en IX, in overleg met den schrijver, te bewerken. Dit is geschied en op het titelblad van den eersten druk werd deze voltooiing door dr. VAN DER WEYDE dan ook vermeld. Bij de latere drukken, die dr. BURINGH BOEKHOUDT zelf bewerkte en aanvulde, bleef natuurlijk VAN DER WEYDE's naam achterwege.